

VELKOMMEN TIL FAGLIG FREDAG

Ledelse af specialpædagogiske indsatser og mellemformer

Med Torben Bloksgaard – Chefkonsulent Nordic Learning

Webinaret starter om et øjeblik....

Værd at vide

Vi spiller musik nu – tjek dine lydindstillinger, hvis du ikke kan høre musikken.

Oplever du tekniske problemer, så tjek vores guide på schultz.dk/teknik - eller skriv til os via "Q&A" i øverste højre hjørne.

Du får adgang til optagelsen og alle slides efter webinarret.

Schultz

Det vi kommer igennem i dag:

- Kort baggrund og intro
- De mekanismer og grundforståelser vi skal være meget opmærksomme på
- De 6 principper til inspiration til jeres videre arbejde

Vi skal have fat i kraven på vores inklusionsforståelser

Kan det passe vi skal

Inklusionsforståelsen lever ikke i vores værdier på hjemmesiden...

Men i den daglige praksis og i de handlinger, der sker helt nede på pædagogiske og didaktiske niveau

Ikke alle kan være i klassen

Specialtilbud/
mellemløber

Vi skal have fat i kraven på vores inklusionsforståelser

Nordahl & Overland 2024 s. 25

Vi skal have fat i kraven på vores inklusionsforståelser

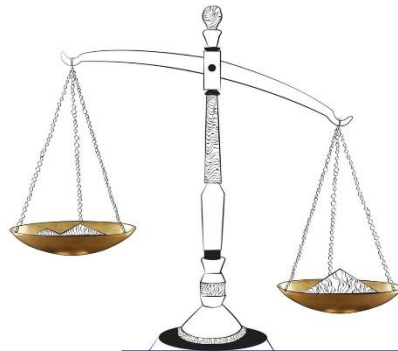
**Synet på ressourcer påvirkes af
inklusionsforståelsen**

Ikke alle kan være i klassen

- AKT/inklusionsvejleder
- Støtte i klassen
- Trivselsforløb
- PPR/PPV
- Udredning
- Melleformer
- Segregeringsmuligheder
- Konsekvenser
- Underretninger
- Organisering, der muliggør eksklusion

Vores organisering bliver et produkt af inklusionsforståelsen

Ligevægtsskabende ressourcer

Vores organisering understøtter inklusionsforståelsen

Alle skal have mulighed for at deltage

- Samarbejde
- Mulighed for fælles forberedelse
- Klare aftaler på tværs af skolen om god adfærd
- Fleksible skemaer tæt på eleverne
- Samarbejde på tværs af skolen
- Klar ledelse på mål og metode
- Mindre teams
- Ressourcer på teamniveau
- Organisering, der muliggør samarbejde og refleksion

Grundlæggende antagelser

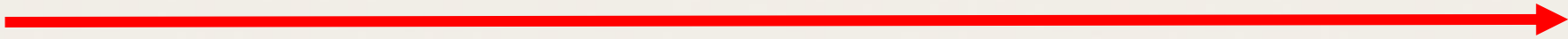

Jo mere speciel en elev, jo mere speciel indsats kræver denne

Det specielle bliver løsningen (redningen)

Det almene bliver presset og risikerer at blive devalueret

De almene professionelle risikerer at mister troen på det de kan

Almen **Special**

Special

Det almene har altid udviklet alle mennesker

Vi skal passe på ikke at miste troen på dette

I stedet for at gøre alt specielt, kunne vi måske
forstærke det almene lidt mere

Den specialiserede viden kan informere disse
forstærkninger

Mekanismerne tæt på klassen når ikke alle kan deltage

Pædagogikken og målet med
indsatserne styres af
inklusionsforståelsen

Hvem har opgaven?

Almen

Special

Special

Alle kan deltage

Fokus på aktiv deltagelse og træning af mestringsstrategier

Træning og arbejde i klassen

Alternativ undervisning

Co-teaching

Nærmeste deltagelses zone i fokus

Supervision og vejledning

Holddeling

Intensive kursusforløb

Mekanismerne i faste mellemformer når alle ikke skal deltage

Vi skaber, sat på spidsen, et system der konstituerer, vedligeholder og legitimerer eksklusion og som fastholder og bekræfter vores inklusionsforståelse.

Segregering
til
specialskole

Mellemform
Specialpædagogik

Almen

Special

Vi må definere mellemformer på nye måder:

“En mellemform er mellemrummet mellem den ønskede praksis og den eksisterende situation og praksis”

Vi må definere mellemformer på nye måder:

Idet mellemrum igangsættes en midlertidig indsats, der sigter mod at udvikle mere optimale rammer og udvikling af de fornødne strategier og tilgange hos børn og professionelle, der sikrer øget deltagelse.

Kvaliteten af disse indsatser skal vurderes på, hvorvidt de øger barnets deltagelse og bidrager til læring og mestring af denne.

Endvidere vurderes kvaliteten på de voksnes evne til at fastholde dette mål og udvikle konkrete tiltag og tilgange mod dette mål.

▀ Principperne:

- Midlertidighed og flygtighed
- Læring og mestring
- Deltagelse
- Kvalitet
- Bevægelighed og organisering
- Revitalisering og udvikling

(Bloksgaard og Birkvad 2024)

Midlertidighed og flygtighed

Enhver problemstilling forandrer sig når vi interagerer i systemet

Alle indsatser skal derfor være midlertidige med høj grad af fokus på evidensbaserede tilgange, samt evaluering på effekten af disse tiltag

Læring og mestring

Skolen som organisation lærer ikke nye veje til at skabe deltagelse for eleverne

Sat på spidsen:

Vi træner: Identifikation, problematisering, problemsyn, beskrivelser, segregering, etc.

Hvad ville vi mon træne, hvis segregering ikke var muligt?

"Når vi slet ikke har oprettet specialtilbud, er man tvunget til at se på praksis"

Trond Johnsen – Skolechef Lillehammer

Segregering
til
specialskole

**Mellemform
Specialpædagogik**

Almen

Special

Læring og mestring

Alle kan
deltage

Bedre kvalitet i
læringsmiljøet

Læringslaboratorium

Hvordan øger vi deltagelsen?

Princippet om deltagelse

Alle skal have mulighed for at deltage

Vi skal øge vores inklusionskapacitet

3-5% Omfattende og varige intensive og individuelle tiltag

15-20% Ekstra hjælp og støtte til elever med behov for nogen særskilt tilrettelagt undervisning

75-80% Inklusion og tilpasset undervisning med fokus på læring og udvikling

1. Specialviden fra PPR
2. Særlige individuelle indsatser

1. Kvalitet i Almenklassen
2. Kvalitet i ressourcepersoner internt

▀ Kvalitet

- Hvis indsatsen ikke bidrager til øget deltagelse, er det ikke en indsats af god kvalitet.
- Fokus på bedre kvalitet i læringsmiljøet – udvikling af det almene læringsmiljø
- Kvalitet og evidensbaserede tilgange fra ressourcepersoner og ikke mindst i klasserne
- Fokus på systematisk evaluering af de indsatser, der sættes i gang – Skabes der deltagelse, læring, mestring og trivsel?

▀ Pædagogikken

- Viden og indsatser skal sikre deltagelse
- Ofte logikker og forståelser af børns vanskeligheder, der er forældede (gamle uddannelser, men til tider stærke stemmer)
- Opkvalificering (i deltagelsespædagogik) er nødvendig
- Skal informere det almene ikke overtage det
- Fokus på især læseindsats!

Bevægelighed og organisering

- Hvilken skole vil I være og hvilken inklusionsforståelse vil I bygge den på?
- Små faste teams
- Ressourcer er bevægelige og fleksible på teamniveau
- Ressourcer tæt på eleverne
- Mulighed for forberedelse og evaluering i HELE teamet
- Fokus på samarbejdet og anvendelse af rammerne

Bevægelighed og organisering

- Bevægelige og fleksible rammer, gør ikke automatisk at de professionelle anvender dem
- Adaptive eksperter: – de fagprofessionelle skal indgå i læringsprocesser, hvor de er med til at skabe deltagelsesmuligheder for eleverne og gøre aktivt brug af de organisatoriske muligheder der bliver stillet til rådighed
- Skal vi organisere skolen på den måde vi gør? Frihed til...

▶ Revitalisering og udvikling

- Indsatser og mellemformer afhænger af, hvilken skole I gerne vil realisere
- Alle børn skal have mulighed for at deltage
- Der bør sættes klare organisatoriske læringsmål for det fælles fokus
- Organiseringen skal understøtte disse mål
- De fagprofessionelle skal koble sig på dette udviklingsarbejde
- Vi skal turde lede på forståelser, metoder og samarbejde mellem de professionelle – helt ned i og på praksis

▀ Revitalisering og udvikling

- Vi skal øge kvaliteten i læringsmiljøet
- Kompetenceudvikling for ressourcepersoner og pædagogiske medarbejdere i forhold til at skabe **deltagelse**
- Tænk i hele børnenes skoleliv, ikke i faser eller trin eller årgange
- Hvad kan gå på tværs? (adfærd, arbejdsformer, stillesignaler, rutiner, ritualer, traditioner, fællesskaber)
- Fokus på nærmeste deltagelseszone (fagligt, socialt, personligt)

Campus Skole

Digital kompetenceudvikling til lærere og ledelse

Kurser med relation til ledelse af mellemformer og specialpædagogiske indsatser

Campus Skole

- Håndtering af udadreagerende og forstyrrende adfærd i klassen
- Mentalisering
- Kursus for nye lærere

Find kurserne på Campus Skole
<https://skole.schultzcampus.dk/kurser>.

TAK FOR I DAG

Vidste du, at ....?

✓ du kan få adgang til mange **flere faglige kurser** i Schultz Campus Skole, hvis din arbejdsplads har abonnement.